

Holbæk kommunes anbringelsesgrundlag

Vi træder nye spor

Indhold:

Baggrund og formål.....	5-8
Grundholdninger	10-12
Målgruppe	12-20
Forudsætninger	20
Lovgrundlag	20-21
Politisk opbakning	21
Kvalitet i sagsbehandlingen.....	22
Tværfagligt samarbejde.....	22-23
Inklusion	23
Kvalificerede behandlingstilbud	24
Klare kompetenceforhold	24-25
Økonomisk ansvarlighed	25-26
Kendskab til anbringelsesgrundlaget	26
Hvornår anbringer vi	26-28
Anbringelse i Holbæk kommune prioriteres som følger	28-34
Efterværn.....	35-36
Opfølgning	36-37
Hjemgivelse	38
Alternativ til anbringelse	39
Bortadoption	40
Ikrafttræden og revision.....	40
Litteraturliste.....	41
Børnelinealen	42-46

Baggrund og formål

Anbringelsesgrundlaget er udarbejdet med henblik på at skabe de bedst mulige betingelser for en sikker faglig og økonomisk styring på anbringelsesområdet for børn og unge i Holbæk Kommune. Anbringelser fylder fortsat meget i indsatsen overfor udsatte børn og unge, hvilket skaber et øget udgiftspres på hele området. Et anbringelsesgrundlag skal derfor også præcisere kommunens serviceniveau og tilbudstyper.

I et samarbejde på tværs af skole-, børne-, sundheds- og socialområdet arbejder vi i Holbæk Kommune for at skabe de bedst mulige betingelser for, at børn og unges opvækst skal være så god som mulig. Det betyder bl.a., at alle børn og unge skal have ret til at deltage i de eksisterende fællesskaber i skoler og institutioner, uanset deres særlige situation eller behov. I Holbæk Kommune tilstræber vi en inkluderende praksis, der gør op med det enkelte barns/den enkelte unges svagheder og mangler. I stedet fokuserer vi på, at anerkende barnets/den unges ressourcer samtidig med, at vi fokuserer på relationer og muligheder i fællesskaberne som helhed. Det overordnede formål er at sikre alle børn den samme mulighed for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv.

Først når barnets/den unges vanskeligheder er af en sådan karakter, at de eksisterende fællesskaber ikke længere anses for tilstrækkelige i forhold til barnets/den unges trivsel og læring kan en anbringelse komme på tale. Som et led i arbejdet med at styrke indsatsen overfor børn og unge i en udsat position har Byrådet derfor besluttet, at Holbæk Kommune skal have et anbringelsesgrundlag, hvis formål er at understøtte en faglig og økonomisk styring samt prioritering af anbringelsesområdet.

Den overordnede ramme for arbejdet med børn og unge i Holbæk Kommune

er formuleret i børnepolitikken, der beskriver værdier og visioner. Anbringelsesgrundlaget skal ses i forhold til den sammenhængende børnepolitik og bør betragtes som et redskab, der udover at beskrive det overordnede serviceniveau, også giver svar på hvornår Familiecentret kan anbringe, og i hvilke situationer der kan etableres alternativ til anbringelser.

Området for børn, unge og familier med særlige behov er, som i mange andre kommuner i Danmark, præget af en række store fremtidige udfordringer, der indikerer, at vi skal tænke i nye baner. Vi skal blive bedre til at styrke den tidlige indsats, sikre at flere børn inkluderes i de almene tilbud, og vi skal så vidt muligt arbejde for lokale løsninger i Holbæk kommune. Formålet er at sikre kontinuitet i opvæksten og et trygt omsorgsmiljø, der tilbyder nære og stabile relationer til voksne. Vi tror at børn og unge udvikler sig bedst, når de bevarer tilknytningen til almindelige fællesskaber i familien, dagtilbud og skoler. Det skal vi fordi børn og unge udvikler sig bedst, når de bevarer tilknytningen til almindelige fællesskaber i familien, dagtilbud og skoler.

I Holbæk Kommune har antallet af anbringelser siden kommunesammenlægningen været stigende. Trods en faldende tendens i de senere år bør anbringelse af børn og unge uden for hjemmet give anledning til overvejelse om, hvorvidt det altid er den mest hensigtsmæssige løsning på komplekse problemstillinger, især når den dokumenterede effekt af indsatsen ofte er usikker.

Nyere forskning viser, at anbragte børn og unge generelt klarer sig dårligere end ikke anbragte børn med tilsvarende problemstillinger (Lausten m.fl. 2012). Samtidig peger forskningsresultaterne på, at anbringelser af børn – og især unge ofte bryder sammen og kun sjældent har den ønskede effekt. Mange børn og unge anbringes på grund af ustabilitet i deres opvækst: brudte relationer til voksne, ustabil organisering af hverdagen, skoleskift, mange flytninger, de voksnes turbulente liv, mentale svingninger mv. Én af hensigterne med anbringelsen er derfor netop at bringe så megen sta-

bilitet og forudsigelighed ind i barnets liv, at det får overskud til at udvikle sig i en gunstig retning (Egelund 2006). For en stor del af de af de unge lykkes det trods anbringelse alligevel ikke at opnå denne stabilitet.

I Holbæk Kommune vil vi gerne ændre dette billede. Vi vil arbejde for, at også gruppen af anbragte børn ikke oplever unødige brud i deres anbringelsesforløb, og at de på sigt bliver i stand til at leve et selvstændigt voksenliv med alt, hvad dertil hører. Inden for rammerne af dette anbringelsesgrundlag arbejder vi for at minimere risikoen for sammenbrud, hvilket betyder at vi altid tilstræber det bedst mulige match mellem det enkelte barn/den unge og en konkret anbringelsestype.

Hvis anbringelsen af barnet/den unge alligevel skulle bryde sammen, arbejder vi målrettet mod at minimere konsekvenserne af sammenbruddet mest muligt.

Praksiserfaring og nyere forskning peger desuden på, at kombinationen af funktionsnedsættelser og sociale problemer fordrer et særligt dobbeltblik i den sociale indsats. Selve funktionsnedsættelsen kan spille en rolle for udviklingen af sociale problemer – impulsivitet, aggressivitet, naivitet og en høj grad af affekt og impulsstyring kan være en medvirkende årsag til udvikling af sociale problemer. Unge med erhvervede handicap kan ligeledes være særligt udsatte for sociale problemer på grund af voldsomme tab og ændringer i livet (Jensen, 2010).

Nogle funktionsnedsættelser, f.eks. autisme og ADHD medfører at barnet/den unge kan have svært ved at aflæse sociale spilleregler. Som konsekvens heraf kan barnet/den unge føle sig afvist, og uden at beherske de grundlæggende sociale færdigheder kommer de let til at dumme sig i mødet med andre jævnaldrende, hvilket kan medføre social eksklusion. Afvigende adfærd kan også medføre social eksklusion, for eksempel hos mennesker med autisme eller hjerneskade (ibid., 2010).

Det er almindeligt kendt, at belastende opvækstbetingelser og det sociale miljø kan højne risikoen for sociale problemer, samt at ensomhed, social isolation, marginalisering og destruktive afhængighedsforhold (f.eks. kriminalitet og misbrug) er alvorlige risikofaktorer, der kan føre til, at nogle børn og unge med funktionsnedsættelser kommer i udsatte positioner.

Vi ønsker at være på forkant med problemstillinger, der knytter sig til sammenhænge mellem handicap og sociale problemer. Det betyder, at vi arbejder på at skabe sammenhæng i vores indsatser over for børn og unge med funktionsnedsættelser således, at der i indsatserne er fokus på, hvordan børn og unge med funktionsnedsættelser kan støttes i at udvikle sociale kompetencer, til at skabe og vedligeholde netværk samt sociale relationer.

Uanset hvordan vi som kommune tilrettelægger forebyggelsen af svære sociale problemer hos børn og unge, og uanset hvorvidt børn og unges sårbarhed skal findes i vanskelige opvækstbetingelser, fysiske og/eller psykiske handicaps eller som en kombination af begge, vil vi imidlertid aldrig helt kunne undgå at anbringe børn og unge.

Vi vil blive meget bedre til at fokusere på tidlige, rettidige og virksomme indsatser i lokalmiljøet i stedet for at døgnanbringe børn og unge uden for hjemmet. Det betyder, at vi så vidt, det er muligt, skal støtte og hjælpe børn og unge i deres eget miljø og inddrage de ressourcer, der allerede er til stede i familien, det øvrige netværk og i normalsystemet.

Er der grundlag for en anbringelse vurderer Familiecentret om det er muligt, at iværksætte et alternativ til anbringelse. Det betyder, at vi tilbyder indsatser, der er målrettet og afstemt i forhold til formålet og i forhold til familiens egne ønsker og behov.

Hvis anbringelse er besluttet, arbejder vi målrettet mod at styrke forældrenes evner til at tage vare på børnene og sikre, at de anbragte børn/unge får en så god relation til deres forældre og øvrige nære familie, som det er muligt. Endelig arbejder vi på at barnet/den unge kan hjemgives så snart formålet med anbringelsen er opnået.

Anbringelsesgrundlaget skal, udover at beskrive kommunens serviceniveau, betragtes som et vejledende metodeværktøj for medarbejdere, der arbejder med børn og unge.

Anbringelsesgrundlaget er ikke en facitliste og må aldrig tilsidesætte det lovpligtige skøn. Derimod kan det fungere som et styringsredskab for den enkelte sagsbehandler og bidrage til at kvalificere overvejelserne omkring anbringelser af børn og unge uden for hjemmet.

Dokumentet skal ses som et dynamisk papir, der til stadighed udvikles og revideres i takt med de udfordringer, vi som kommune ønsker at bidrage til løsningen af.

Vi har i Holbæk kommune altid prioriteret et veludbygget og højt serviceniveau på området, hvilket vi ønsker at fortsætte med. Som kommune er vi imidlertid også forpligtet til at sikre den nødvendige sammenhæng mellem indsats, kvalitet og økonomi. Anbringelsesgrundlaget skal derfor anvendes således, at vi fortsat kan iværksætte den mest optimale støtte og hjælp til udsatte børn og unge samtidig med, at det sikrer en målrettet styring og prioritering af området.

Grundholdninger

I Holbæk Kommune er det en grundlæggende holdning, at forældrene er de vigtigste omsorgspersoner i børn og unges opvækst. Familien er det primære omdrejningspunkt, og forældrene har hovedansvaret for barnet eller den unges trivsel, opdragelse og udvikling. Børne- og ungepolitikken understøtter denne ambition ved at skabe en samlet tilgang til arbejdet med børn og unges trivsel, læring og udvikling.

Hvis barnet kommer i vanskeligheder, arbejder vi målrettet på, at forældrene inddrages mest muligt.

Det betyder, at de kommunale tilbud skal understøtte og opmuntre forældreansvaret, og at vi skal gribe ind, dér hvor familierne ikke har tilstrækkelige ressourcer til at kunne udfylde forældrerollen.

I de situationer, hvor forældrenes ressourcer og muligheder for at løfte dette ansvar er begrænsede, ønsker vi, at forældrene får støtte og hjælp til at håndtere deres ofte komplekse vanskeligheder således, at de bedst muligt kan bidrage til deres børns trivsel og udvikling.

Familier er mangfoldige, og derfor skal støtten til familier også have mange forskellige former. Uanset problemets omfang og karakter, er formålet med familiestøtte imidlertid altid at hjælpe familien til at forblive samlet, og støtten tilrettelægges derfor altid med udgangspunkt i familiens ressourcer - hos barnet/den unge, forældrene og netværket.

I undersøgelsesarbejdet fokuserer vi på ressourcer og kompetencer, der kan fremme en løsning af problemet således, at en anbringelse kan undgås. Vi ønsker, at problemer så vidt muligt forebygges og afhjælpes i hjemmet. Indsatser bør derfor altid være tidlige, sammenhængende og helhedsorienterede samt hvile på en solid faglig vurdering af familiens samlede forhold. Hvis dette ikke er tilstrækkeligt til at afhjælpe barnets/den unges vanskeligheder, vurderer vi, om længerevarende intensiv støtte kan skabe grundlag for, at barnet kan blive i hjemmet, og at familien derved kan forblive samlet.

I Holbæk Kommune mener vi grundlæggende, at anbringelse så vidt muligt bør undgås, dels fordi det er en meget dramatisk indgriben i en families liv, dels fordi en anbringelse uden for hjemmet altid vil stille børn over for en række eksistentielle tab af relationer.

Hvis vi skal leve op til ambitionen om at ville skabe rammerne for et godt og trygt børne- og ungeliv for alle børn i Holbæk kommune - og dermed også for den mindre gruppe af udsatte børn og unge, der dagligt lever med svære problemstillinger tæt inde på livet, vil vi imidlertid aldrig helt kunne undgå at anbringe nogle børn.

Når et barn eller en ung anbringes i Holbæk Kommune, arbejder vi derfor altid målrettet på at fremme mulighederne for en bedre anbringelse og en hurtigere hjemgivelse, bl.a. ved at støtte og inddrage forældrene.

Støtte til forældre og familier skal sikre, at målene med anbringelse nås og i øvrigt medvirke til at skabe kontinuitet og stabilitet i barnets opvækst.

Støtten kan eks. ydes som:

- Rådgivning, jf. Lov om Social Service §11
- Økonomisk støtte, jf. Lov om Social Service §52 a
- Støtte til et anbragt barns forældre, jf. Lov om Social Service §§52,54
- Samarbejde og inddragelse, jf. Lov om Social Service §§46,47

I få tilfælde vil der være tale om en permanent anbringelse, hvor hjemgivelsesaspektet ikke har samme prioritet.

Målgruppe

I Familiecentret arbejder vi med en opdeling i fem kategorier, der anvendes til at vurdere indsatsbehovet for det enkelte barn. Kategorierne er de samme som i Børnelinealen – et internt arbejdsredskab og en forståelsesramme, der tydeliggør, hvad professionelle skal lægge vægt på i vurderingen af et barns vanskeligheder. Se illustration af børnelinealen bagerst i dette hæfte.

Børnelinealen er en symbolsk målestok og en fælles sprogbrug til vurdering af børns udvikling. Som professionel er det vigtigt at huske, at barnets vanskeligheder på forskellige tidspunkter i livet kan afføde skiftende placeringer på Børnelinealen. Det skyldes, at placeringen på linealen udelukkende må ses som et øjebliksbillede af en vanskelig eller belastende situation. En skilsmisse eller et dødsfald i familien kan eksempelvis i en kortere periode placere et barn i kategorien 'Børn, der har brug for særlig støtte'. På et senere tidspunkt kan barnet have overvundet krisen således, at der ikke længere vil være grund til bekymring.

Bagerst i hæftet præsenteres Børnelinealen, der kan hjælpe professionelle til at foretage det bedste faglige skøn af et barn/en ung i en vanskelig situation.

Det er vigtigt, at en beslutning om anbringelse af et barn inden for målgruppen altid beror på en samlet helhedsvurdering af barnet, familien og netværket. Barnets karakteristika er i sig selv ikke tilstrækkelige til, at det kan afgøres, hvorvidt et barn kan eller skal anbringes uden for hjemmet.

Linealen bruges udelukkende til at placere den professionelles faglige overvejelser – IKKE barnets eller forældrenes.

Kategorierne er:

- Børn i 'almindelig' udvikling og trivsel
- Børn i faldende trivsel med midlertidigt behov for støtte
- Børn, der har brug for særlig støtte
- Børn, der i væsentlig grad er socialt udsat, og som har brug for særlig støtte
- Børn i åbenbar risiko for at lide alvorlig og varig skade på sundhed og udvikling

Anbringelsesgrundlaget retter sig primært mod udsatte børn, unge og familier dvs. de to sidstnævnte kategorier. Nogle børn er i udsatte positioner, fordi de kommer fra hjem med svære sociale problemer. Andre børn og unge har fysiske eller psykiske handicap, der giver nogle helt særlige livsbetingelser. Fælles for dem er imidlertid, at deres livssituation giver anledning til alvorlig bekymring, og at det vurderes, at de ikke uden særlig støtte kan følge en almindelig udvikling.

Hvis der er åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed og udvik-

ling lider alvorlig skade for eksempel pga. helt utilstrækkelig omsorg eller behandling, vold eller andre alvorlige overgreb, misbrugsproblemer eller kriminel adfærd kan børn og unge udvalget i Holbæk Kommune beslutte, at barnet / den unge skal anbringes udenfor hjemmet uden samtykke fra forældrene. Det er dog en forudsætning for anbringelse uden samtykke fra forældrene, at problemerne ikke vurderes at kunne løses mens barnet opholder sig hjemme, og at anbringelsen vurderes til barnets bedste.

Målgruppen omfatter børn og unge i alderen 0-17 år samt unge over 17 år, der kommer i betragtning til efterværn. Gruppen er karakteriseret ved betydelige indlærings-sociale, fysiske, psykiske eller misbrugsrelaterede vanskeligheder, der medfører, at barnet eller den unge er truet i sin udvikling og har brug for særlig støtte. Herudover kan der hos forældrene være tale om fysisk eller psykisk sygdom, misbrug, kriminalitet, dårlig begavelse, posttraumatisk stress eller asocial levevis, der i et betydeligt omfang begrænser forældrekompetencen.

Familiecentret i Holbæk kommune varetager alt myndighedsarbejde med børn og unge. Afhængigt af problemets karakter og omfang, vil Familiecentret i mange tilfælde kunne afhjælpe vanskelighederne med råd og vejledning samt ved forebyggende indsatser.

Inden for anbringelsesgrundlagets målgruppe dvs. børn, der i væsentlig grad er socialt udsat, og som har brug for særlig støtte samt børn, der er i åbenbar risiko for at lide alvorlig og varig skade på sundhed og udvikling, vil der imidlertid stadig være en mindre del af familierne, der er så marginaliserede og belastet af samtidige risikofaktorer, at en anbringelse uden for hjemmet må overvejes.

[Se illustration på næste side >](#)

Børne- og Ungepolitikens målgrupper

Anbringelses-
grundlagets
anvendelses-
område

Børn i åbenbar risiko for at lide alvorlig og varig
skade på sundhed og udvikling

.....

Børn, der i væsentlig grad er socialt udsat,
og som har brug for særlig støtte

.....

Børn, der har brug for særlig støtte

I få tilfælde vil dette være aktuelt for børn/unge i kategorien 'Børn, der i væsentlig grad er socialt udsat, og som har brug for særlig støtte', mens det gælder for hovedparten af børn i kategorien 'Børn i åbenbar risiko for at lide alvorlig og varig skade på sundhed og udvikling'. I ganske få og helt ekstraordinære situationer kan en akut anbringelse komme på tale for børn i kategorien 'Børn i 'almindelig' udvikling og trivsel', hvis der opstår en pludselig begivenhed, hvor hverken forældre eller netværk kan påtage sig ansvaret for barnet (f.eks. i forbindelse med trafikulykke, alvorlig sygdom og dødsfald).

Børn, der i væsentlig grad er socialt udsat, og som har brug for særlig støtte

Nedenfor fremgår en række risikofaktorer for målgruppen Børn, der i væsentlig grad er socialt udsat, og som har brug for særlig støtte samt børn, der er i åbenbar risiko for at lide alvorlig og varig skade på sundhed og udvikling. Risikofaktorerne er opdelt som de kan fremtræde hos henholdsvis barnet/den unge, forældrene og netværket.

Til sidst nævnes en række beskyttende faktorer, der bør opfattes som en form for 'buffer', der kan afhjælpe vanskelighederne hos barnet/den unge eller mindske risikoen for, at barnet/den unge ikke udstødes yderligere. De beskyttende faktorer er barnets/den unges ressourcer både hos dets selv og i omgivelserne.

Eksempler på risikofaktorer hos barnet/den unge:

- Ikke alderssvarende udvikling (socialt, følelsesmæssigt og indlæringsmæssigt)
- Fremtræden som 'lille voksen'

- Fysisk mistrivsel. Barnet viser meget tydelige symptomer på, at noget er galt, og det udvikler sig i en uhensigtsmæssig retning
- Betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne
- Indgribende kronisk eller langvarig lidelse
- Seksualiseret adfærd
- Mangelfuld evne til at lege og til at indgå på lige fod med jævnaldrende
- Tvangspræget adfærd og personlighedsmæssigt begyndende fejludvikling
- Traumer
- Kriminalitet og antisocial adfærd
- Selvskadende og/eller suicidal adfærd
- Social isolation. Barnet/den unge har svært ved at knytte sig til, eller skabe relationer til andre børn og voksne
- Udsat for fysisk eller psykisk vold
- Voldsom udadreagerende adfærd
- Udviklingshæmning med svære følgesygdomme
- Autismespektrum i svær grad

Eksempler på risikofaktorer hos forældrene:

- Unge eller umodne forældre
- Langvarig økonomisk fattigdom
- Kriser, dødsfald eller alvorlig sygdom
- Dårligt begavede forældre med sparsomt netværk
- Psykisk sygdom
- Periodisk misbrug af alkohol, medicin og/eller af euforiserende stoffer
- Traumer
- Voldelig adfærd
- Seksuelle dysfunktioner

Eksempler på risikofaktorer i netværket:

- Sparsomt netværk
- Ressourcefattigt netværk
- Kontakten til det offentlige opleves som kontrollerende og ikke hjælpsomt

Børn i åbenbar risiko for at lide alvorlig og varig skade på sundhed og udvikling

Eksempler på risikofaktorer hos barnet/den unge:

- Alvorlige traumer
- Psykisk sygdom
- Offer for seksuelle krænkelser/overgreb
- Offer for vold
- Betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne
- Indgribende kronisk eller langvarig lidelse
- Misbrug af alkohol og/eller euforiserende stoffer
- Alvorlig kriminalitet
- Svær spastisk lammelse (kørestolsbruger)
- Svær hjerneskade kombineret med bevægelseshandicap
- Handicap med psykiatrisk lidelse og meget udadreagerende adfærd
- Udviklingshæmning i kombination med svær psykiatrisk lidelse
- Somatisk handicap med omfattende plejebehov og evt. behov for overvågning
- Selvmordstanker/selvmodsforsøg

- Selvskadende adfærd (bider/slår sig selv, banker hovedet i væggen, cutting mv.)
- Gentagne gange at være blevet overladt til sig selv

Eksempler på risikofaktorer hos forældrene:

- Massivt alkohol-/stofmisbrug
- Betydelig udviklingshæmning
- Mangel på social kompetence
- Alvorlig psykisk sygdom
- Andre svære psykosociale risikofaktorer (eks. manglende empati og evne til at tilsidesætte egne behov)
- Manglende udviklingspotentiale (eks. refleksion, selverkendelse, selvindsigt)
- Seksuelle dysfunktioner
- Voldelig adfærd

Eksempler på risikofaktorer i netværket:

- Sporadisk eller intet netværk
- Problemskabende eller problemfornægtende netværk

Eksempler på gode beskyttende faktorer:

- Nært forhold til en omsorgsfuld forælder eller anden voksen
- Forældre med god omsorgsevne
- Familiens forbindelse med uformelle støttende netværk

- God tilknytning til engagerede voksne, f.eks. lærere eller pædagoger
- Deltagelse i fritidsaktiviteter
- God daginstitution eller skole
- God intellektuel funktion
- Omgængelighed
- Selvtillid, selvværd og oplevelse af kontrol
- Tro på fremtiden
- Særlige talenter
- Socioøkonomiske ressourcer

Forudsætninger

Et anbringelsesgrundlag kan aldrig stå alene. Hvis det skal virke efter hensigten og bidrage til at skabe de nødvendige faglige og økonomiske styringsmæssige rammer på anbringelsesområdet, er det helt afgørende, at en række forudsætninger er til stede:

Lovgrundlag

Lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område samt forældreansvarsloven (Barnets Reform) udegør den lovgivningsmæssige ramme for at agere på anbringelsesområdet. Væsentlige fokuspunkter i Barnets Reform er bl.a. tidlig indsats, kontinuitet i anbrin-

gelsen og barnets rettigheder. Et gennemgående hovedbudskab er desuden, at det altid er barnets tarv, der skal være i centrum for arbejdet med udsatte børn og unge, og at det altid er barnets behov, der afgør hvilken anbringelse, der skal til for at hjælpe det enkelte barn videre i livet.

Barnets Reform skal ses i sammenhæng med Anbringelsesreformen, der trådte i kraft 1. januar 2006. Anbringelsesreformen har fokus på at styrke det faglige grundlag for at vurdere, hvordan børnene, de unge og deres familier bedst kunne hjælpes. Barnets Reform supplerer dette ved sit fokus på at sikre, at den indsats, der tilbydes, er den bedst mulige.

Politisk opbakning

En konsekvent og synlig politisk opbakning er afgørende for, at anbringelsesgrundlaget kan fungere efter hensigten. En betingelse herfor er, at der skabes et tæt og kontinuerligt samspil mellem det politiske niveau og det administrative niveau således, at der altid kan være en forventning om et godt politisk kendskab til anbringelsesgrundlaget og en utvetydig politisk opbakning til det fastsatte serviceniveau på anbringelsesområdet. Tilsvarende efterleves de politiske udmeldinger på det administrative niveau, hvor fagpersoner sikrer den nødvendige gennemsigtighed og faglige professionalisme i forhold til den daglige omsætning af anbringelsesgrundlaget.

Det må forventes, at anbringelsesgrundlaget i praksis kan afføde reaktioner fra borgere og samarbejdspartnere, hvorfor det er centralt, at den enkelte sagsbehandler i Familiecentret kan vide sig helt sikker på, at der er politisk opbakning til den praktiske omsætning af anbringelsesgrundlaget.

Kvalitet i sagsbehandlingen

At omsætte et anbringelsesgrundlag er en kompleks opgave, der både forudsætter stærk faglighed, nytænkning og et solidt kendskab til aktuel lovgivning. Hvis en stram styring af anbringelsesområdet skal lykkes, er det derfor ikke kun en forudsætning, at sagsbehandlere i Familiecentret er dygtige og fagligt velkvalificerede, men også at relevante samarbejdspartnere er i stand til at arbejde mod de bedst mulige rammer for udsatte børn og unge. Det betyder derfor også, at vi løbende forholder os til om de fornødne personaleresourcer, efteruddannelse og supervision er tilstrækkeligt prioriteret.

Tværfagligt samarbejde

Familiecentret i Holbæk Kommune har til opgave at varetage myndighedsarbejdet i forhold til området for udsatte børn og unge. For at kunne sikre den tidlige indsats, er det imidlertid en forudsætning, at samarbejdet på tværs af faggrænser, sektorer og øvrige lokale aktører er veletableret og organiseret på en måde således, at der er ressourcer til tværfaglig dialog og koordination. I Holbæk kommune er der bl.a. nedsat et Tværfagligt udviklingsforum (TUF), hvis primære opgave er at sikre at dagtilbud og skoler får rettidig og kvalificeret støtte til at afhjælpe problemer på et tidligt tidspunkt dvs., inden barnets problemer er så åbenlyse, at der ikke er tvivl om, at barnet har brug for hjælp.

Det tværsektorielle samarbejde i Holbæk Kommune involverer organisationer i forskellige sektorer f.eks. samarbejdet mellem socialforvaltning, skole

og politi (SSP), eller samarbejdet mellem Familiecentret og den frivillige sektor. Det betyder, at alle relevante fagpersoner på tværs af forvaltninger har et ansvar for at understøtte sammenhæng i forløbet for udsatte familier. En huslejerestance, der medfører udsættelse af boligen eller vanskeligheder i barnets/den unges dagtilbud eller skole må aldrig i sig selv give anledning til, at Holbæk Kommune skal anbringe et barn.

Inklusion

Udfordringerne på anbringelsesområdet, med et større fokus på lokale forebyggende foranstaltninger og dagtilbud som alternativ til døgnanbringelser, stiller øgede krav til normalsystemets rummelighed. I Holbæk Kommune har vi i en årrække arbejdet målrettet på at styrke en inkluderende praksis i forhold til udsatte børn i de almene tilbud. Anbringelsesgrundlagets succes er derfor ubetinget afhængigt af normalsystemets evne til at inkludere alle børn. Det betyder, at daginstitutioner, skoler og øvrige pædagogiske tilbud må være i stand til at skabe nogle fællesskaber og pædagogiske miljøer, der kan rumme en høj grad af forskellighed og imødekomme mange divergerende behov samtidigt.

Skolefravær, mobning og udadreagerende adfærd må aldrig føre til eksklusion af barnet/den unge. Når alle børn har ret til at deltage i de eksisterende fællesskaber, uanset deres særlige situation eller behov, stiller det krav om forandring af rammerne for det pædagogiske arbejde og til de professionelle faglighed og praksis. Hvis en ny inkluderende pædagogisk praksis skal lykkes, kræver det etablering af nye fællesskaber. Fællesskaber der er foranderlige, dynamiske og fleksible.

Kvalificerede behandlingstilbud

Det er af afgørende betydning, at anbringelsesgrundlaget understøttes af gode og velkoordinerede lokale behandlingstilbud. Vi skal i et samarbejde på tværs af organisationen og med inddragelse af private leverandører udvikle såvel eksisterende som nye tilbud og sikre os, at alternative lokale forebyggende støtteindsatser så vidt muligt matcher det aktuelle behov. En løbende udvikling af tilbudsviften skal sikre, at vi kan tage de fornødne initiativer, der skal til for at kunne stoppe en uheldig udvikling på et tidligt tidspunkt i barnets/den unges liv. Etablering af Holbæk Kommunes Familiehus, Transitten2 og Task Force er de seneste eksempler på, hvordan vi løbende videreudvikler vores tilbud.

Klare kompetenceforhold

Når man som sagsbehandler træffer afgørelser, der har betydning for, og som griber ind i en borgers liv, optræder man som myndighedsperson. Det er altid en myndighedsopgave at vurdere og iværksætte støtte og indsatser efter Lov om Social Service. Hvis sagsbehandlere i Familiecentret skal kunne udøve deres myndighedsrolle og samtidig sikre en høj kvalitet i indsatsen, er det derfor helt afgørende, at handlekompetencen for den enkelte rådgiver i Familiecentret er nøje beskrevet og veldefineret.

I Holbæk Kommune forelægges indstilling om anbringelse altid visitationsudvalget under Familiecentret, der herefter har bemyndigelse til at træffe den endelige afgørelse. Den enkelte sagsbehandler har således ikke selvstændig kompetence til at iværksætte anbringelser. Af hensyn til sammenhæng og helhed i indsatsen, er det imidlertid nødvendigt, at den enkelte

sagsbehandler har den størst mulige kompetence med et betydeligt fagligt og handlingsmæssigt råderum. Kun derved kan det lykkes at koordinere målene med indsatsen og styre de mange samspilsprocesser mellem professionelle, der er forudsætningen for et vellykket forløb.

Økonomisk ansvarlighed

Anbringelsesgrundlaget giver anvisninger på hvilke børn, der som hovedregel kan anbringes, men antallet af børn og unge, der falder inden for rammerne af målgruppen, varierer imidlertid over tid. Det stiller store krav til en økonomisk styring, der skal sikre, at der konstant er overblik over, hvorvidt den vedtagne anbringelsespraksis kan gennemføres indenfor den afsatte budgetramme.

Det er menneskeligt indgribende og økonomisk udgiftstungt at anbringe børn og unge uden for hjemmet. Derfor arbejder vi altid på, at hindre en anbringelse via forebyggende indsatser. Hvis vi vurderer at en anbringelse fagligt set er den eneste løsning, så er det menneskeligt og økonomisk også den bedste løsning.

I Holbæk Kommune udviser vi også økonomisk ansvarlighed i anbringelsessager

Det betyder:

- At vi anvender tilbud, som vurderes at være fagligt forsvarlige, kvalificerede og konkurrencedygtige
- At vi ikke betaler for tillægsydelser, der ligger over taksten, med mindre det er helt nødvendigt af hensyn til barnet/den unges/forældrenes begrundende særlige og individuelle behov

- At vi altid løbende revurderer anbringelsen, hvis opfølgningen viser manglende målopfyldelse
- At vi sikrer, at anbringelsen ophører, når målet med anbringelsen er nået

Kendskab til anbringelsesgrundlaget

Det er afgørende, at anbringelsesgrundlaget er kendt og accepteret som et styringsværktøj blandt relevante samarbejdspartnere (feks. skoler, daginstitutioner, børnekonulentcentret, sundheds- og tandplejen). Det er derfor en forudsætning, at samarbejdspartnere løbende holdes orienteret om anbringelsesgrundlaget.

Hvornår anbringer vi?

Vi anbringer som hovedregel kun når:

- Der ikke længere findes forebyggende indsatser, der kan afhjælpe barnets mistrivsel, og når det vurderes, at anbringelse er den eneste måde at få barnet/den unge i trivsel og udvikling
- Barnets/den unges vanskeligheder og behov for støtte og pleje er så omfattende, på grund af en betydelig og varigt nedsat fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse, at det ikke længere er formålstjenligt at passe barnet/den unge i hjemmet.
- Forældrene til børn og unge med et betydeligt og varigt handicap, der trods den fornødne støtte, ikke længere ser sig i stand til at have barnet/den unge boende hjemme (f.eks. på grund af øget plejebehov)

- Forældrene mangler betydelig omsorgsevne i forhold til barnet
- f.eks. på grund af misbrug og ikke kan medvirke til forebyggende og/eller ambulante indsatser (gælder hovedsageligt for børn under 15 år)
- Der i øvrigt er grundlag for en anbringelse (f.eks. ved akut opståede og alvorlige begivenheder). Ved akut opståede situationer tilstræbes altid netværksanbringelse
- Der er grundlag for en anbringelse uden samtykke
- Forældrenes kompetencer må anses for at være helt utilstrækkelige i forhold til at varetage omsorgen for deres barn f.eks. ved betydelig intellektuel reduktion
- Forældrene volder fysisk og psykisk skade på barnet/den unge
- Barnet er kommet hertil som uledsaget flygtning
- Den unge har fået dom for alvorlig, personfarlig kriminalitet (ungdomssanktion og anbringelse på sikrede institutioner)

Enhver afgørelse om anbringelse er altid baseret på en grundig faglig helhedsvurdering af vanskeligheder, risikofaktorer og ressourcer hos barnet/den unge i familien samt i det private og offentlige netværk.

Når der er truffet beslutning om en anbringelse, er det vigtigt, at barnets/ den unges behov for nærhed, kontinuitet og stabilitet, samt mulighed for relationsdannelse, indgår som helt centrale overvejelser i forhold til valg af anbringelsessted. Det betyder, at vi fokuserer på de ressourcer, der allerede er i netværket. Hvis det overhovedet er muligt, vil Familiecentret altid tilstræbe en anbringelse af barnet eller den unge i det lokale nærmiljø. Hvis dette ikke er muligt, tilstræbes det, at barnet/den unge under anbringelsen får mulighed for at fastholde kontakten til det almene miljø (dagtilbud og skole).

Anbringelse i Holbæk Kommune prioriteres som følger

- Netværksanbringelse
- Anbringelse i familiepleje
- Specialinstitutioner (kommunens egne)
- Private opholdssteder

Prioriteringen medfører at vi tilstræber færre institutionsanbringelser og generelt kortere anbringelsesvarighed. Under en anbringelse foretager Familiecentret derfor løbende opfølgning for at sikre, at formålet med anbringelsen forfølges. I forbindelse med opfølgning vil overvejelser om muligheden for hjemgivelse altid indgå. Minimum hver 12 måned forelægger sagsbehandler i Familiecentret på ny indstilling til visitationsudvalget, der på baggrund af opfølgning, behandlingsplan mv. vurderer hvorvidt der fortsat er grundlag for anbringelse, eller om der alternativt kan iværksættes mindre indgribende foranstaltninger.

I visse situationer kan en anbringelse være en del af et længerevarende forløb, og hvis det vurderes, at det er til barnets eller den unges bedste, kan der anvendes flere anbringelsesformer. Som eksempel kan et barn/en ung rummes i et netværk for en periode, mens der på et senere tidspunkt kan opstå behov for en anden type anbringelse, eksempelvis i en plejefamilie, hvis netværket viser sig ikke at kunne indfri de mål, der er sat for anbringelsen.

Er en ung anbragt uden for lokalområdet på et opholdssted eller en specialinstitution, og det i forbindelse med opfølgningen viser sig, at den unge vil kunne profitere af et mindre indgribende tilbud i nærmiljøet, vil Fami-

liecentret systematisk arbejde på at genetablere den unges tilknytning til lokalområdet.

Anbringelse uden for hjemmet

Når Familiecentret har vurderet, at et barns vanskeligheder er af en sådan karakter, at en anbringelse uden for hjemmet er nødvendig, skal der udarbejdes en handleplan jf. Lov om Social Service §140.

Planen skal indeholde en beskrivelse af:

- Den primære anbringelsesårsag
- Formålet med anbringelsen og hvilken indsats, der er nødvendig for at opnå formålet
- Anbringelsens forventede varighed
- Konkrete mål i forhold til barnets trivsel og udvikling
- Konkrete mål i forhold til overgangen til voksenlivet (beskæftigelse og/eller uddannelse) for unge over 16 år
- Hvilken støtte, der selvstændigt skal iværksættes over for familien - under og efter anbringelsen
- Hvordan den unge, der er idømt sanktion efter Straffeloven §74a, kan påbegynde en uddannelse eller komme i beskæftigelse
- Hvilken behandling, der iværksættes for en ung under 18 år med et behandlingskrævende stofmisbrug
- Opfølgning

Holbæk Kommune vil vi gerne sikre, at udsatte unge ikke oplever unødige brud i deres anbringelsesforløb. Derfor skal handleplanen, udover ovenstående, altid indeholde overvejelser om en alternativ plan B, såfremt den

oprindelige plan A ikke kan gennemføres.

Forud for anbringelsen skal der arbejdes målrettet mod at hjælpe barnet eller den unge med at finde en person i barnets eller den unges familie eller netværk, der kan udpeges til at være dennes støtteperson under anbringelsen jf. Lov om Social Service §68b stk. 4.

Hvis der iværksættes selvstændig støtte til forældre i forbindelse med en anbringelse – f.eks. med henblik på at fremme en hjemgivelse, skal der udfærdiges en selvstændig handleplan for forældrene jf. Lov om Social Service §54, stk.2.3.

Akut anbringelse

Akutte anbringelser skal så vidt muligt undgås. En akut anbringelse kan komme på tale ved pludselige og alvorlige begivenheder, der kan true barnets/den unges sundhed og udvikling, eller hvor den akutte situation indebærer en risiko for andre.

Hvis en akutanbringelse bliver aktuel, skal Familiecentret hurtigst muligt etablere et tæt samarbejde mellem de involverede dvs., forældrene, barnet/den unge, relevante samarbejdspartnere og det øvrige netværk således, at det videre forløb kan afklares. Senest 3 uger efter en akutanbringelse træffer Familiecentret afgørelse om det videre forløb – herunder, hvorvidt formålet med anbringelsen stadig er til stede.

Det er en forudsætning for akutanbringelse, at barnets/den unges forældre eller tilsvarende nære voksne i netværket ikke er i stand til at tage vare på barnet/den unge i den akutte situation.

Det betyder bl.a. at Familiecentret i et tæt samarbejde med barnets/den unges familie forebyggende skal søge at etablere et bæredygtigt netværk omkring barnet således, at akutte anbringelser kan undgås.

Tidlig anbringelse af socialt udsatte børn

I Holbæk Kommune ønsker vi generelt, at indsatser iværksættes så tidligt som muligt. Det betyder, at Familiecentret i de få tilfælde, hvor det er åbenbart, at forældrene, på grund af alvorlig misbrug eller betydelig udviklingshæmning, ikke er i stand til at sikre barnets sundhed, trivsel og udvikling, må anbringe et barn allerede fra fødslen.

Anbringelse af meget små børn (førskolealderen) kommer oftest på tale, når der er alvorlige mangler i forældrenes omsorgskompetence dvs., i de situationer hvor forældrene udviser så utilstrækkelig omsorg for barnet, at der er betydelig risiko for alvorlig fejludvikling (f.eks. ved voldelig adfærd og/eller seksuelle overgreb).

Anbringelse af socialt udsatte unge mellem 16 og 18 år

Vi ved, at selve anbringelsesformen, især for gruppen af udsatte unge, har stor betydning for sandsynligheden af sammenbrud (Lausten m.fl., 2012; Egelund 2006). I Holbæk Kommune vil vi gerne undgå unødige sammenbrud i anbringelserne, både fordi et sammenbrud kan have betydelige negative konsekvenser for den unges udvikling, og fordi effekten af anbringelser for denne aldersgruppe er ringe dokumenteret.

Derfor vil vi, så vidt det er muligt søge at finde alternative indsatser til anbringelse for de 15-18 årige. I Holbæk Kommune lægger vi vægt på, at den unge, med mindre andet er hensigtsmæssigt, fastholdes i det vante nærmiljø, og at indsatsen sammensættes, så det passer til den enkelte unges behov.

For enkelte unge kan det på grund af massive vanskeligheder i hjemmet være nødvendigt at iværksætte anbringelse på eget værelse. Der vil i disse tilfælde altid være tale om en konkret og individuel vurdering af den unges situation.

Anbringelse af unge mellem 16 og 18 år sker som hovedregel kun, når der er åbenbar risiko for, at den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade, og når der foreligger en grundig faglig helhedsvurdering af, at problemkomplekset er af et sådant omfang og karakter, at problemerne ikke kan løses under den unges fortsatte ophold i hjemmet, eller i nærmiljøet.

Det betyder, at anbringelse for unge som hovedregel kun iværksættes i tilfælde af:

- Ungdomssanktion, jf. Straffeloven §74a
- Betydelige adfærdsvanskeligheder og antisocial adfærd som f.eks. alvorlig kriminalitet og alvorlige misbrugsproblemer hos den unge, der ikke kan løses ambulant
- Væsentlige mangler i forældrekompetencen hos forældrene.
- Opvæksten kan eks. være præget af alvorlige misbrugsproblemer, psykisk sygdom, vold, overgreb og andre fatale omsorgssvigt, der kan true den unges trivsel, sundhed og udvikling
- At det er undersøgt og dokumenteret, at der i netværket ikke kan mobiliseres ressourcer, der hensigtsmæssigt kan inddrages som støtte eller udgøre et alternativ til anbringelse
- Alvorlige behandlingskrævende psykiatriske lidelser (f.eks. psykotiske tilstande)
- Selvskadende og/eller suicidal adfærd hos den unge

Anbringelse af unge over 17 år

Udsatte unge over 17 år anbringes som hovedregel kun i situationer, hvor

det er dokumenteret, at den unge har et særligt behandlingsbehov, der ikke kan løses ambulant, og/eller i de situationer, hvor den unges fortsatte forbliven i nærmiljøet må anses at udgøre en væsentlig trussel mod egen eller andres sundhed og udvikling.

Det betyder at:

- Unge over 17 år som hovedregel kun anbringes, når der er tale om helt særlige situationer, der ikke kan imødekommes i lokale forebyggende behandlingstilbud, eller når den unge har begået alvorlig kriminalitet, der har medført dom efter Straffeloven og/eller Ungdomssanktion
- Der så tidligt som muligt og senest ved det fyldte 17. år skal være drøftelser med den unge og anbringelsesstedet om udslusning/afslutning af indsatsen
- At relevante samarbejdspartnere f.eks. fra arbejdsmarkedsafdelingen inddrages på et så tidligt tidspunkt, at der ved det fyldte 18. år er taget stilling til fremtidig støtte og forsørgelsesgrundlag

Sammenbrud i anbringelser

Sammenbrud i anbringelsesforløbet forstår vi i Holbæk Kommune som en døgnplacering, der afsluttes pludseligt og uplanlagt f.eks. ved, at barnet/ den unge selv eller anbringelsesstedet opgiver at gennemføre plejen. Et sammenbrud kan betyde, at barnet/den unge skifter til et omsorgsmiljø uden for anbringelsessystemet ved f.eks. at flytte hjem eller i egen bolig, på herberg eller til kammerater. Men et sammenbrud kan også betyde omplacering til et nyt anbringelsessted.

I forbindelse med forberedelsen til selve anbringelsesforløbet oplyses den

unge og anbringelsesstedet om en potentiel risiko for sammenbrud, og det sikres via sagsbehandleren i Familiecentret, at såvel den unge som anbringelsesstedet er grundigt forberedt på, hvad anbringelsen indebærer, og at de ved, hvad de går ind til.

Skift eller egentlige sammenbrud i anbringelsesforløbet kan næppe helt undgås, men vi vil gerne sikre, at udsatte børn og unge ikke oplever unødige brud i deres anbringelsesforløb. Derfor arbejder vi i Holbæk Kommune på at etablere en række faste retningslinier og rutiner, der dels har til formål at opfange og håndtere tidlige konflikter og krisetegn før et evt. sammenbrud, dels har til formål at minimere de betydelige negative konsekvenser for barnet/den unge, når sammenbruddet først er sket.

Efterværn

Målgruppen for iværksættelse af efterværn, er de 17½-årige, der hvert år ophører med at være anbragt. De unge er typisk kendetegnet ved at stå meget alene i livet uden det netværk af venner og familie, som andre unge har, når de skal stå på egne ben og flytte hjemmefra.

De fleste unge i alderen 18-22 år, er godt på vej og ved hvad de vil. Men en særlig udfordring er at hjælpe den mindre gruppe af socialt udsatte unge, der fortsat har behov for støtte og vejledning i forhold til at træffe de rette beslutninger omkring uddannelse, beskæftigelse, familiedannelse, brug af rusmidler, og hvordan man i det hele taget fungerer i et selvstændigt voksenliv.

Overordnet kan gruppen inddeles i to grupper: Dem, der har været i en forebyggende foranstaltning i flere år og fortsat har brug for hjælp og støtte, og dem, der har været anbragt og nu kommer tilbage til kommunen og

har brug for efterværn for at blive "af-institutionaliseret" (Lausten m.fl. 2012)

Målgruppen er ofte karakteriseret ved højrisikofaktorer som f.eks.:

- Utilstrækkelige grundskoleforudsætninger og uddannelse
- Manglende sociale relationer
- Antisocial adfærd
- Lav selvkontrol
- Misbrug af alkohol og/eller euforiserende stoffer

Risikofaktorer der for den enkelte unge kan betyde en manglende eller ustabil tilknytning til arbejdsmarkedet, lav indkomst, kriminalitet og social marginalisering. I Holbæk Kommune vil vi gerne iværksætte indsatser, der målrettet kan støtte op om de unges uddannelse og tilknytning til arbejdsmarkedet.

Vi lægger derfor betydelig vægt på, at støtten til den unge kan bidrage til en bedre overgang til en selvstændig livsførelse. Det betyder, at foranstaltningen ud over at arbejde med fastholdelse i forhold til uddannelse, arbejde og bolig, ligeledes har fokus på den unges sociale adfærd og manglende sociale relationer.

Døgnophold, kontaktperson eller andre former for støtte kan genetableres efter det fyldte 18. år. Forebyggende foranstaltninger til denne aldersgruppe kan være visitering til en fast kontaktpersonordning.

Efter en konkret vurdering af den unges udviklingsmuligheder kan der ydes efterværn udover det 18. år, jf. Lov om Social Service §76. Forudsætningen for iværksættelse af efterværn er, at en fortsat støtte anses for væsentlig af hensyn til den unges fremtidige uddannelses-, arbejds-, eller boligmæssige forhold samt, at den unge er indforstået hermed.

Opfølgning

Det er afgørende for en faglig og sikker økonomisk styring af anbringelsesområdet, at der sker en systematisk opfølgning i samtlige anbringelser. Karakteren af den enkelte anbringelse er som udgangspunkt afgørende for hvor ofte, der skal ske opfølgning. Med Barnets reform, der blev tilføjet Lov om Social Service pr. 1. januar 2011, er det besluttet, at opfølgning skal ske mindst to gange årligt på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge, og efter kontakt med forældremyndighedsindehaveren. Tilsynet skal omfatte mindst to årlige tilsynsbesøg på anbringelsesstedet, hvor sagsbehandleren taler med barnet eller den unge.

- I kortvarige anbringelser, op til ét år, tilstræbes en intensiv løbende opfølgning med det formål at sikre, at en hjemgivelse kan effektueres, når formålet med anbringelsen er opnået
- I langvarige anbringelser, mere end et år, sker opfølgning senest tre måneder efter anbringelsens iværksættelse. Herefter med højst seks måneders mellemrum, medmindre karakteren af den konkrete anbringelse tilsiger et hyppigere omfang
- I permanente anbringelser, formodes at være til barnets 18 år, sker opfølgning senest tre måneder efter anbringelsens iværksættelse. Herefter med højst seks måneders mellemrum medmindre karakteren af den konkrete anbringelse tilsiger et hyppigere omfang

Opfølgning og tilsynet med barnet eller den unge sker med udgangspunkt i handleplanen og finder sted med ovennævnte interval gennem en eller flere samtaler med barnet/den unge på anbringelsesstedet. Samtalen skal så vidt muligt finde sted uden tilstedeværelse af ansatte fra anbringelsesstedet. Forældre og evt. netværk inddrages altid i forbindelse med opfølgning.

På baggrund af opfølgningen og behandlingsplanen revurderes handlepla-

nen, og sagsbehandleren tager konkret stilling til, hvorvidt indsatsen skal ændres eller helt ophøre. Vurderingen skal altid indeholde overvejelser om mål og effekt dvs., hvorvidt formålet med anbringelsen er opnået og hvilken effekt anbringelsen har haft i forhold til barnets/den unges vanskeligheder.

I Holbæk Kommune ønsker vi gennem intensiv familiebehandling at arbejde målrettet med forældrene til anbragte børn både for at styrke relationen mellem det anbragte barn og dets forældre og for at understøtte mulighederne for hjemgivelse. I forbindelse med opfølgningen sættes der ligeledes mål for arbejdet med familien – herunder etablering af samarbejde med øvrige instanser.

Senest 14 dage før opfølgningsmødet fremsender anbringelsesstedet en aktuell statusrapport.

Hjemgivelse

- Barnet/den unge hjemgives, når formålet med anbringelsen er opnået
- Barnet eller den unge hjemgives, hvis forældrene tilbagekalder deres samtykke til foranstaltningen. I det konkrete tilfælde skal sagsbehandleren overveje, hvordan en hjemgivelse kan ske så hensigtsmæssigt som muligt
- Hvis formålet med anbringelsen ikke kan opnås, hjemgives barnet eller den unge uanset, om der er tale om en frivillig eller tvangsmæssig foranstaltning. Forinden en hjemgivelse skal sagsbehandleren i samarbejde med barnet/den unge og forældrene overveje, hvorvidt omplacering til et andet anbringelsessted kunne være en god løsning, eller om der skal iværksættes alternativ til anbringelse for barnet/den unge.

Det er meget vigtigt, at hjemgivelsen er godt forberedt. Derfor skal barnet/ den unge og familien forberedes på den nye situation, for eksempel gennem hyppigere besøg i hjemmet i tiden op til hjemgivelsen. Når der i forbindelse med opfølgning bliver tale om hjemgivelse, udarbejder sagsbehandleren en plan for hjemgivelsen med angivelse af, hvorvidt barnet/den unge og/eller familien har brug for vejledning og støtte i forbindelse med hjemgivelsen. Formålet er at sikre, at både barnet/den unge og familien er godt forberedt på den nye hverdag, hvilket bl.a. betyder, at der skal være taget stilling til spørgsmål som skolegang, fritidsaktiviteter m.v.

Alternativ til anbringelse

I Holbæk Kommune arbejder vi som udgangspunkt altid med alternativ til anbringelse dvs. alternative løsninger, der kan sikre, at barnet/den unge får de bedst mulige betingelser for trivsel og udvikling – herunder, at barnet/ den unge skal have mulighed for at bevare tilknytningen til nærmiljøet.

Vi tror, det er muligt at skabe alternativer til anbringelser for en stor del af de børn, vi ellers ville have anbragt, og at det er til gavn for hele familien, at børnene bliver i deres vante nærmiljø.

Som alternativ til anbringelse iværksættes derfor en bred vifte af længerevarende og målrettede tiltag. Formålet er at skabe gode og trygge rammer for barnet, hvilket sker gennem en udviklingsorienteret, støttende og kompenserende indsats rettet mod hele familien.

I Holbæk Kommune vil vi gerne blive endnu bedre til, at skabe alternativer til anbringelser. Derfor vil vi også arbejde systematisk på, at iværksætte sikkerhedsplaner for truede børn og deres familier. En sikkerhedsplan er en forebyggende og intensiv foranstaltning, hvis formål er at sikre trivsel og udvikling hos hjemmeboende børn, der ellers ville være blevet anbragt. Sikkerhedsplaner kan fx udarbejdes på baggrund af den australske metode 'Signs of Safety' (Andrew Turnell), og metoden går i hovedtræk ud på, at fokusere på undtagelser fra bekymringer dvs. tegn på sikkerhed. Undtagelser er blandt andet situationer, hvor problemet ikke optræder, situationer, hvor noget virkede, situationer, der er værd at gøre mere ud af.

Forudsætningen for, at indsatsen bliver en succes er, at den ydes rettidigt, og at indsatsen er sammenhængende dvs. både målrettet barnet og familien. Sikkerhedsplaner kan tilrettelægges som en omfattende kompensatorisk støtte til hele familien, f.eks. som praktisk hjælp, intensiv familiebehandling, hjælp til styring af økonomi, aflastning m.v. For den unge kan indsatsen f.eks. tilrettelægges i form af en fast kontaktperson, der tilbyder forskellige former for støtte og behandling. Kontaktpersonsordningen er målrettet den unges behov med særligt fokus på, hvordan den unge bliver klar til et mere selvstændigt voksenliv. Derudover retter indsatsen sig mod den unges adfærd og sociale relationer typisk gennem én til én-kontakt mellem kontaktperson og den unge.

Bortadoption

Lov om tvangsadoption trådte i kraft den 1. oktober 2009, som led i første del af Barnets Reform. Det gælder for alle typer af adoption, at adoptionen skal være til gavn for barnet, uanset om adoptionen sker med eller uden samtykke (adoptionslovens § 2).

Lovændringen betød, at der nu lovmæssigt er mulighed for to former for tvangsadoptioner:

- I de tilfælde, hvor barnet er under et år og forældrene har vist sig varigt uden forældreevne
- I de tilfælde, hvor barnet har været anbragt i den samme plejefamilie i tre år eller mere.

En tvangsmæssig adoption er en vidtgående og kompleks beslutning. En tvangsmæssig adoption kan udelukkende komme på tale i situationer, hvor forældrene f.eks. på grund af meget alvorlige misbrugsproblemer eller indgribende psykiske lidelser varigt har mistet evnen til at drage omsorg for deres barn, og ikke magter en positiv kontakt til barnet. Holbæk Kommune har længe haft fokus på hvilke børn, der kan profitere af en tvangsmæssig adoption.

Ikrafttræden og revision

Dette anbringelsesgrundlag træder i kraft pr. 1. maj 2013. Anbringelsesgrundlaget vil blive revideret efter behov, dog mindst en gang årligt – første gang 1. august 2014.

Litteraturliste

Rapporter mv.:

Alternativ Til Anbringelse (2012): Odense Kommune.

Andersen, Signe Hald (red.) (2010): Når man anbringer et barn p. 42-64.

Rockwool Fondens Forskningsenhed og Syddansk Universitetsforlag 2010, Odense/Dk.

Egelund, Tine (2006): Sammenbrud i anbringelser. En forskningsmæssig belysning p. 9-30; p.53-59. Socialforskningsinstituttet, København/Dk.

Jensen, Stine Grønbæk (2010): Handicap og sociale problemer. Servicestyrelsen, Odense/Dk.

Lausten, Mette m.fl. (2012): Forebyggende foranstaltninger 18-22 år.

Delrapport 6. Det nationale forskningscenter for velfærd, København/Dk.

Love og bekendtgørelser:

Lov nr. 941 af 1. oktober 2009: Lov om Social Service

Lov nr. 1433 af 22. december 2004: Anbringelsesreformen Lov nr.

628 af 11. juni 2010: Barnets Reform

Hjemmesider:

FN's børnekonvention af 20. november 1989: <http://www.boerneraadet.dk/b%C3%Boernekonventionen>

Servicestyrelsen - <http://servicestyrelsen.dk/>

Politikker mv.:

Perspektivnotat Politikområde 6 (2012) - Udsatte børn, unge og familier.

Holbæk kommune

Ét børneområde – sammenhæng og kvalitet på børne-, unge- og familieområdet (2012). Holbæk Kommune

Holbæk Kommunes Børn- og ungepolitik (2012)

BØRNELINEALEN

Er i "almindelig" udvikling og trivsel

- Barnet udvikler sig "almindeligt" både socialt, emotionelt, fysisk og intellektuelt – med de almindelige udsving i trivslen, der naturligt følger med
- Forældreomsorgen er god
- Forældrene søger rådgivning, hvis barnet/den unge i en periode ikke trives. Forældrene søger måske bistand hos læge, sundhedsplejerske, i institutionen, skolen mv.

Tidsperspektiv - kort

Problemerne klares i det daglige rum

BØRNELINEALEN

Er i faldende trivsel

- Barnet/den unge er udsat for lettere (men konstante) belastninger og viser tegn på, at noget er galt

eller
- Barnet er udsat for en større (men forbigående) belastning og viser tegn på at noget er galt. (Barnet kan f.eks. være påvirket psykisk og socialt af en bestemt hændelse).
- Forældrene gør på opfordring brug af råd og vejledning fra lærer, pædagoger, sundhedsplejerske, psykolog m.fl.

Tidsperspektiv - kort

Problemerne klares i det daglige rum

BØRNELINEALEN

Udsatte børn - Målgruppe for anbringelsesgrundlaget

Har brug for særlig støtte

- Barnet er i risiko for at blive socialt udsat
- Barnet viser tydelige tegn på, at noget er galt, f.eks. ved handicaps, spiseforstyrrelser, vanskeligheder med læring eller andet
- Barnet udvisersignaler i form af psykiske reaktioner og/eller ved vanskeligheder i samspillet med andre

OG/ELLER

- Forældresomsorg er god (f.eks. i relation til handicappede børn).
og/eller
- Forældresomsorg er konstant eller midlertidig reduceret (fordi de er psykisk syge, misbrugere, udviklingshæmmede eller udsat for aktuelle kriser som f.eks. sygdom.)

Tidsperspektiv – varierende længde

Problemerne kræver bistand fra andre

BØRNELINEALEN

Udsatte børn - Målgruppe for anbringelsesgrundlaget

Er i væsentlig grad socialt udsat

- Barnet er udsat for hyppige og langvarige belastninger og viser meget tydelige tegn på, at noget er galt (jf. pkt.1.2)
- Barnet fungerer meget dårligt og udvikler sig permanent i en dårlig retning
- Barnet er i vanskeligheder med at knytte sig til eller skabe relationer til andre børn el. voksne
- Personlighedsmæssigt i begyndelse af fejludvikling
- Forældreomsorgen er reduceret i så høj grad, at belastninger i familien ikke magtes. Barnets tegn på, at noget er galt, tager derfor til i styrke og omfang

Tidsperspektiv - langvarig

Problemerne kræver bistand fra andre

BØRNELINEALEN

Udsatte børn - Målgruppe for anbringelsesgrundlaget

Er socialt udsat og i åbenbar risiko for varig skade

- Barnet viser dagligt tegn på forsinket udvikling som følge af omsorgssvigt.

Barnet mistrives alvorligt:

- har psykiske lidelser
- udviser kontaktsvaghed
- er evt. i misbrug og/eller kriminalitet
- Barnet har varige skader i udviklingen og personligheden

OG/ELLER

- Forældreomsorgen mangler helt
- Forældrene er præget af stærkt belastede faktorer i form af personlige, psykiske, sociale, økonomiske og/eller netværksmæssige vanskeligheder.
- Alle lokale tilbud er afprøvet, uden at det har haft den ønskede virkning

Tidsperspektiv – meget langt
Problemerne løses særlige steder

Udarbejdet af socialfaglig konsulent Tina H. Jepsen; Børn & ungesekretariatet